

## Lågt valdeltagande inget att förfasas över

SvT kritiserar i föregående utgåva partierna för det låga valdeltagandet i Europavalet.

Det dröjer säkert innan vetenskapen klagör – om det över huvud taget är möjligt – varför bara dryga fyra av tio röstberättigade utnyttjade sin rösträtt. Självklart har partierna liksom forskare anledning att grubbla över orsakerna och dra slutsatser för framtiden. I mitt parti är det en naturlig och kontinuerlig process. Den börjar aldrig och slutar aldrig. Den pågår.

Men när detta är sagt skulle jag vilja göra ett påpekande.

Jag tycker inte man skall förfasa sig över det låga valdeltagandet som princip. Medborgarna röstar i den utsträckning de tycker det är värt mödan.

Där politiken betyder allt för vanliga människors vardag är röstdeltagandet högt, där politiken inte griper in lika mycket är det lägre. I val där en utebliven röst betyder att man straffas röstar alla. Så var det i Sovjetunionen och så är det i Belgien. I val som inte ingriper i vardagen är valdeltagandet lägre. Så är det i svenska kyrkofullmäktigeval.

Och ärligt talat var det nog svårt att beskriva valet till EU-parlamentet som en vattendelare i medborgarnas vardagsvärld. Vi jobbade som bävrar för att få fler mandat i parlamentet men vi anser ju inte att parlamentet i sig skall börja reglera människors vardag och det var ty följande svårt att skapa ett omfattande engagemang för valrörelsen i vida kretsar. Tror möjligen att vi kunnat få några fler väljare till valurnan om de verkligen trott att det fanns en risk att gammalkommunisten Jörn Svensson hade en chans att komma in. Men det var det få som faktiskt trodde så sent som dagarna före valet.

Lågt valdeltagande kan bero på att politiken inte griper in i människors verklighet så mycket att de bryr sig om det. Och då var de väl rationella den här gången.

*Per Heister*

### Borgerlig feminism?

När jag sa att unga kvinnor ville ha en mer borgerlig feminism – det var då någon bad mig lägga märke till Bengt Westerberg, Barbro Westerholm och Birgitta Wistrand. Samma initialer och samma feminism.

Men när jag efterlyser borgerlig feminism menar

jag inte borgerliga sympatisörer som just på jämställdhetsområdet plötsligt accepterat det de annars kämpar mot – kollektivism och nedvärderande av människors förmåga. För när det gäller feminism har borgerligheten glada i hågen accepterat ord som patriarkat, manssamhälle och glastak. För att inte tala om retoriken "Män kommer inte att lämna ifrån sig makten frivilligt – den måste tas ifrån dem."

Den som vill fundera vidare kan söka upp Ungvänsters debatt på Vänsterpartiets BBS. Där kan man finna det snarlika citatet: "De rika kommer aldrig att ge bort sina pengar frivilligt – de måste tas ifrån dem.) Det kanske också vore nåt att vidareutveckla för borgerligheten?"

*Bodil Bryntesson*

### Erlanders siste pojke gör sorti

Ingvar Carlssons politiska gärning går nu mot sitt slut. Det kanske låter högrävande, men med Ingvar Carlsson pensioneras ett stycke svensk politisk historia. Den siste av Erlanders pojkar lämnar samhällsbygget.

I sin sista partiledardebatt i riksdagen uppehöll sig Carlsson till en del i en mycket intressant reflektion över hur politikens villkor förändrats sedan han



1965 kom in i riksdagen. Den genomgående förändringen är att allting går snabbare, konstaterade Ingvar Carlsson. De politiska besluten har blivit allt mer komplexa. Konsekvenserna av det politiska beslutsfattandet blir då allt mer oöverblickbart och misstag blir mer förödande och ofta svårare att reparera. "Då hade vi en ATP-fråga vart tionde år, nu har vi tio ATP-frågor på ett år".

Trots det tycks Ingvar Carlsson ändå inte desillusionerad om politikens möjligheter. Han tvekar inte en sekund att ge politiken fortsatt förtroende som förlösare av samhällsproblem. Politiken är det möjligas konst, eller till och med kanske det godas metod. Denna vision hade han när han klev in i rikspolitikens centrala boningar för fyrtio år sedan, den har varit hans följeslagare under hela vägen och han har kvar den när han nu lämnar statsministerämbetet.

*Fredrik Johansson*